

TALLINNA TOOMKOOLI RAAMATUKOGUST PÄRINEVA PÄRGAMENTKÖITE KONSERVEERIMINE

DOREL SABRE

Juhendaja/Supervisor: TULVI-HANNELI TURO Konsultant: KURMO KONSA
Tellija/Customer: Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu

Fotod: Dorel Sabre
Pärgamentköide pärast konserveerimist

Pärgamentköite esikaas enne konserveerimist

Pärgamentköite esikaas pärast konserveerimist

Enam kui 700 aastase ajaloo Tallinna Toomkoolil ja tema raamatukogul on oluline roll Eesti kultuuriloos. Raamatukogus asuvate raamatute abil hariti õpetlasi, kellest said võtmetegelased eesti kirjakeele kujunemises ja laulupidude traditsiooni loomises. Toomkooli raamatud on tänini säilinud ja neid hoitakse TLÜAR hoidlates. Lisaks teadmistele ja tarkusele, mis raamatute sees, on oluline tunda ka materjale, mis sisule kaitset pakuvad.

Lõputöös käsitletakse pärgamenti köitematerjalina, pärgamentköidete tüüpe ja erinevaid dekoreerimise võimalusi. Töö praktilise osa keskmeks on 16. sajandil Prantsusmaal trükitud aldiini konserveerimine. Raamatu teeb eriliseks esikaant kaunistav haruldane lõiketehnikas motiiv. Köide (TLÜAR X-767) asub TLÜAR Baltika ja vanaraamatute säilitamise osakonnas ning on varasemalt kuulunud Tallinna Toomkooli raamatukogule.

Objekt on köitetehniliselt poolpehmekaaneline läbipistetud köitmetega käänisservaline pärgamentköide, mis oli tugevalt kahjustunud. Konserveerimistööde eesmärgiks oli tagada objekti stabiilne seisund ja edasise kahjustumise vältimine. Köitel puudus selg, köitmed olid katkenud, kaaneservad väändunud ja kaanelehed rebenditega, pärgament tugevalt määrdunud ning esikaanel oli lõhe. Objekt puhastati, köitmed parandati, kaane- ja lõheservad niisutati ning fikseeriti esialgsesse asendisse. Kaanelehed pesti ja parandati, köite säilinud kaptaal parandati ning puuduolev taastati. Varemalt seosteks olnud maarjasparknahast paelad taastati.

Objekt paigutati arhiivipüsivasse karp. Teostades vajalikud konserveerimistööd, stabiliseeriti köite seisund ning peatati selle edasine kahjustumine.

Raamatu eeskujul valmistati selle köitetehnika ja struktuuri tundaõppimiseks koopia.

On Binding Types and Decorative Techniques of Parchment Bindings Conservation of a Parchment Binding from the Library of the Tallinn Cathedral School

The aim of the present study is a conservation of an aldiine from the Library of the Tallinn Cathedral School. This rare parchment binding, printed in 1582 in Lyon, France, has exceptional cover decoration (incising).

Köite kaane serv enne ja pärast konserveerimist

Köite selg enne ja pärast konserveerimist

The book contains the works of Cicero and belongs to the Baltica and Rare Books Conservation Department of the Academic Library of the Tallinn University (TLÜAR X-767).

The theoretical study gives an overview of parchment as a binding material, describes different parchment binding types and decorative techniques. In addition there is an overview of the Library and the books of the Tallinn Cathedral School and their importance in Estonian history. The most important part focuses on the conservation of the main object. The binding was badly damaged. As a result of conservation binding condition is stabilized and progressive damages are stopped.

KÕRGEN
KUNSTIKOOL
PALLAS

PALLAS
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

TALLINNA ÜLIKOOL
Akadeemiline
Raamatukogu

Nahadisain ja restaureerimine